

การศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)*

EDUCATION AND THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)

มานะ สินธุวงษานนท์¹, นฐยา บุญกองแสน² กชกร หวังเติมกลาง³
Mana Sinthuwongsanont¹, Nathaya Boonkongsaen² and Kotchagron Wangtomklang³

¹⁻³มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

¹⁻³ Vongchavalitkul university, Thailand

Corresponding author E-mail mana13311@hotmail.com

บทคัดย่อ

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศสมาชิกที่จะบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาในปี พ.ศ.2573 ซึ่งบทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอให้เห็นความสำคัญของการศึกษากับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ประเทศทั่วโลกได้ทำข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนา โลกเราให้มีความก้าวหน้าทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยสหประชาชาติได้กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ค.ศ.2030 หรือ พ.ศ.2573 การที่ทุกภาคส่วนจะร่วมกันมุ่งมั่นพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่เป็น หัวใจสำคัญในการพัฒนาสังคม ประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศได้อย่างมั่นคงยั่งยืน ดังนั้นการที่จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังทุ่ทุ้งในทุกด้านเพราะการศึกษาที่มีคุณภาพจะบ่งบอกถึงคุณภาพของประชากรในประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ การปฏิรูปการศึกษาควรครอบคลุม 1) การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการศึกษา 2) การปฏิรูปหลักสูตร 3) การปฏิรูปการผลิตและการพัฒนาครู 4) ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน 5) การปฏิรูปการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 6) การปรับปรุงระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการดำเนินการปฏิรูป

* Received 7 September 2023; Revised 15 September 2023; Accepted 28 October 2023

การศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐหน่วยงานองค์กรเอกชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต้องร่วมกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษาใช้กลไกของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาช่วยขับเคลื่อน รวมทั้งการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จอันจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, การปฏิรูปการศึกษา

Abstract

The United Nations has set sustainable development goals for member countries to achieve by 2030. This article aims at presenting the importance of education and the Sustainable Development Goals (SDGs) to which countries around the world have made commitments to develop our world, social progress, economy, and environment. The United Nations has set the Sustainable Development Goals for 2030. All sectors will work together to strive to achieve the Sustainable Development Goals. It is necessary to focus on education. Education management must be done efficiently and with quality, affecting the quality of human resources, which is the heart of social development. The nation needs progress on a par with civilized countries in terms of stability and sustainability. Therefore, to be able to drive development successfully, education reform is required to be seriously devoted in all aspects because the quality of education will indicate the quality of the population in the country. This will affect sustainable development in all dimensions. Education reform should cover 1) reforming the educational structure and management system, 2) reforming the curriculum, 3) reforming teacher production and development, 4) Reforming the teaching and learning process, 5) reforming the organization and learning evaluation, and 6) Improving the lifelong learning system. The implementation of educational reform requires

quality stakeholders from government agencies, private organizations, and other stakeholders to work together to drive education management in accordance with education policies and plans. Those involved in organizing education according to their roles, using technology to help manage education, use mechanisms from all sectors involved to help drive it, including effective management, in order for educational reform to be successful, which will contribute to sustainable development.

Keywords: Sustainable Development Goals, Education Reform

บทนำ

ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ให้สัตยาบันในข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาสังคมโลก โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals:SDGs) ซึ่งจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาในพ.ศ. 2573 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเน้นให้ความสำคัญในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (สวอช, 2564) โดยเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) องค์การสหประชาชาติกำหนดไว้มี 5 มิติคือ มิติด้านสังคม (People) มิติด้านเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติด้านสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) โดยมีเป้าหมายการพัฒนาทั้งหมด 17 ข้อแนวน้อมในการพัฒนาของโลก ในอนาคต ได้ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาที่มีความยั่งยืนมีความสมดุลในทุกมิติเป็นความท้าทายในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทุกภาคส่วนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดำเนินการกำหนดแนวทาง ยุทธศาสตร์เพื่อการ ขับเคลื่อนการพัฒนาในมิติต่างๆตามเป้าหมาย ซึ่งทุกภาคส่วนต้องสนใจ เรียนรู้ และร่วมมือกันพัฒนา เพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน ซึ่งยึดหลักการในการพัฒนา คือพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive Development) การพัฒนาที่เป็นสากล (Universal Development) การพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development) การพัฒนาที่เน้นระดับท้องถิ่น (Local-Focused Development) และการพัฒนาที่ขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยี (Technology-driven Development) (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2565 ; ไกรสร วันละ และ เสาวลักษณ์ โกศลกิติอัมพร, 2564) ภาคการศึกษา มีความเกี่ยวข้อง

และบทบาทที่สำคัญในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาในมิติด้านสังคมให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการศึกษาที่เท่าเทียม (Quality Education) คือการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ระดับเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย เยาวชนทุกคนและวัยผู้ใหญ่ต้องสามารถอ่านออกและคำนวณได้เน้นการ ขจัดความ เหลื่อมล้ำในการศึกษา การเข้าถึงกลุ่มคนทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มเปราะบางให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียม (สอวช, 2021) การศึกษายังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในมิติอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ ทั้งนี้จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืนในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากแนวคิดในการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) หลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All for Education) ทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ยังคำนึงถึงประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) เกี่ยวกับคุณภาพของงานทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมกำหนดเป็นกรอบทิศทางของการศึกษาไทย

การนำเสนอแนวคิดในบทความนี้โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญเป็นกลไกหลักในการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วยการเข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งจะช่วยเพิ่มและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

สหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้ (สยาม อรุณศรีมรกต และยงยุทธ วัชรกุล, 2559)

เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจน (Nonpoverty : End poverty in all it's forms everywhere) เป็นการขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ 2 การขจัดความหิวโหย (Zero hunger : End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture) ยุติความหิวโหยบรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good health and well-being : Ensure healthy lives and promote well-being for all) สร้างหลักประกันว่า คนมีชีวิตที่มีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ 4 การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality education : Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunity for all) สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5 ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender equality : Achieve gender equality and empower all women and girls) การบรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 การมีน้ำสะอาดและการมีสุขอนามัยที่ดี (Clean water and sanitation : Ensure access to water and sanitation for all) สร้างหลักประกันจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริการจัดการที่ยั่งยืนสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 7 การมีพลังงานที่สะอาดและราคาถูกลง (Affordable and clean energy : Ensure access to affordable, reliable sustainable and modern energy for all) สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent work economies growth : Promote inclusive and sustainable economic growth, employment and decent work for all) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 การส่งเสริมอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน (Industry, Innovation and infrastructure: Built and resilient infrastructure, promote

sustainable industrialization and foster innovation) สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduce inequality : Reduce inequality within and among countries) ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable cities and communities : Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุมปลอดภัยมีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 มีการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Responsible consumption and production) สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate action : Take urgent action to combat climate change and its impact) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน (Life below water : Conserve and sustainable use the oceans, seas and marine resources) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on land : Sustainable manage forests, combat desertification, halt biodiversity loss) ปกป้องพันธุ์พืชและสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 การสร้างสังคมสันติสุข การสร้างคามยุติธรรมและสถาบันอันเป็นที่พึงของส่วนร่วม (Peace, justice and strong institution : Promote just, peaceful and inclusive societies) ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 การมีส่วนร่วมของประชาชนในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnership for the goals : Revitalize the global partnership for sustainable

development) เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobalizationและการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การนำเสนอแนวคิดในบทความนี้โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญเป็นกลไกหลักในการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วยการเข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

มิติของการพัฒนา

จากเป้าหมายการพัฒนา 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน และมีตัวชี้วัด 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตาม และประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งจัดกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเป็น 5 มิติ คือ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

1. มิติด้านการพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดความยากจนและความหิวโหยและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างหลักเรื่องมีชีวิต สุขภาพที่ดี และความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

2. มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกในรุ่นต่อไป ปกป้องฟื้นฟู สนับสนุนการใช้ระบบนิเวศ จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและสภาพดินหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

3. มิติด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมยั่งยืน การมีงานทำที่เหมาะสมสำหรับทุกคน ลดความไม่เสมอภาคประเทศและระหว่างประเทศ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน

4. มิติด้านสันติภาพและสถาบัน (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติมีสังคมที่สงบสุขและไม่แบ่งแยกให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

5. มิติด้านความเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้เกิดเข้มแข็งให้แก่งlobalizationการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาทั้ง 5 มิติ สามารถเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 มิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในส่วนของการพัฒนาคนหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมของประเทศไทยแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผลการยกระดับสุขภาวะการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามดัชนีการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ของสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น แต่พบว่ายังมีทักษะด้านการอ่านหรือด้านการหาความรู้ลดลง มีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มขึ้น ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้จึงไม่นำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้รับการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพ เป็นความท้าทายที่สำคัญ

บทบาทการศึกษากับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญของเด็กที่จะเติบโตและนำความรู้ไปเลี้ยงชีพต่อไปในอนาคต ดังนั้นเด็กและเยาวชนควรจะได้รับการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายที่กำหนด จนสูงสุด ตามความสามารถของตนอย่างเท่าเทียม โดยไม่จำกัดเพศ และเชื้อชาติ (มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์, ม.ป.ป.)

ปัญหาในสังคมไทยที่สะท้อนถึงการมีฐานะทางเศรษฐกิจและความยากจนเป็นเหตุปัจจัยทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางด้านการศึกษาและสะท้อนไปยังคุณภาพการศึกษา สังคมมีความแตกต่างกันทางไวรัยได้มากเท่าไร ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาก็มากขึ้น วสันต์ เต็งตวน และ กิตติชัย สุทธาสีโนห์ลี (2564) มีความเห็นว่าการส่งเสริมความเท่าเทียมกันในการศึกษาควรดำเนินการดังนี้

- 1) การกระจายงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ลงไปยังสถาบันการศึกษาอย่างแท้จริง และไม่กระจายตัวเฉพาะในสถาบันที่มีชื่อเสียง งบประมาณควรจัดให้เท่าเทียมกันทุกพื้นที่

- 2) หลักสูตรควรตอบสนองความต้องการของแต่ละพื้นที่ การศึกษาหลักสูตรที่มาจากส่วนกลาง ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนทั้งประเทศได้ หลักสูตรควรตอบสนองความต้องการของผู้เรียนใน แต่ละบริบทของพื้นที่ ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน และลดความแตกต่างของสภาพสังคม เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนเข้าถึงและเท่าเทียม

- 3) การกระจายครูและบุคลากรที่มีคุณภาพไปยังโรงเรียนที่ขาดแคลนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพการศึกษาการสร้างความสนใจให้กับครู ไปปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ขาดแคลนด้วยการให้ค่าตอบแทนสูงกว่าโรงเรียนทั่วไป

- 4) ระบบโรงเรียนพี่เลี้ยงโดยการจับคู่โรงเรียนขนาดใหญ่คุณภาพดีกับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมความเสมอภาคในการศึกษา

5) ระบบฐานข้อมูล (Database) การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อที่จะติดตามผู้เรียนและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน เป็นเรื่องที่ทำหาย เพราะภาครัฐต้องสร้างร่วมมือกับกลุ่มภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

จากเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้ง 17 เป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่ 4 ด้ระบุถึงการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (Quality Education) การดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน ต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องฟรี ไม่เสียค่าใช้จ่าย เท่าเทียม และมีคุณภาพ
2. การเข้าถึงการพัฒนาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
3. การเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม สู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และเทคนิคอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ
4. มีทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน การจ้างงาน การมีงานที่ดี และความเป็นผู้ประกอบการ
5. การเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียมสำหรับคนยากจนและกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ
6. การอ่านออกเขียนได้ และการคิดคำนวณได้
7. การมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการส่งเสริมเป็นพลเมืองโลก และการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (Access) ต้องชีวิตที่สำคัญ คือ ประชากรกลุ่มอายุ 6 – 14 ปี ได้เข้าเรียนที่รัฐต้องจัดให้ฟรี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนที่พิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม และประชากรวัยแรงงานมีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น

2. ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) ตัวชี้วัดที่สำคัญคือผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี

3. ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O – NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment: PISA) สูงขึ้น

4. ระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ สถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีกลไกให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

5. ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ตัวชี้วัดที่สำคัญคือ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้น เมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญและจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้น

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ แนวทางการพัฒนาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) มียุทธศาสตร์ในการดำเนินการดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ โดยมีเป้าหมายที่คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คนทุกช่วงวัยในเขตการพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาการดูแลป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

2. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยกำหนดแนวทางพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

3. การพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดแนวทางพัฒนา คือ ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย

ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้สร้างเสริมปรับเปลี่ยนค่านิยมสังคมไทยให้มีวินัยจิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พัฒนาระบบกลไกการติดตามการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลทุกช่วงวัย ทั้งด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงานและการศึกษา

5. การจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมจริยธรรมและนำแนวคิดตามหลักปรัชญาและเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาโดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การจะดำเนินการให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายดังกล่าวบรรลุได้ เนื่องจากคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญและเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ และการให้การศึกษาในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่ยั่งยืน การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่

มุ่งเน้นพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตของผู้เรียน (วันเพ็ญ ถวิลการ และชัยนนต์ เพาพาน, 2566) ส่วนการจัดทำหลักสูตร ควรจัดให้มีหลักสูตรเชิงรุก ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแบบพหุปัญญา ที่มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต เป็นหลักสูตรแบบสหวิทยาการเนื้อหาเชิงลึก บูรณาการเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน มีลักษณะเป็นพลวัต มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบททางสังคม ซึ่งแนวการจัดการเรียนการสอน การกำหนดวิธีสอนและการเรียนรู้ว่าควรเน้นทักษะด้านใด เพื่อให้ผลการจัดการเรียนการสอนตรงกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องเจอในการออกไปทำงานในแต่ละตำแหน่งอาชีพที่ผู้เรียนจะต้องเจอในอนาคต (โชติกานต์ ใจบุญ และ จริยา วาณิชวิริยะ, 2565) และการจัดการเรียนที่เหมาะสม ต้องคำนึงถึงบริบทของสังคมและรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึง แนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชน การเดินทางสายกลาง ยึดมั่นความพอเพียงอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความสมดุล และความพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง (ญดาภัก กิจทวี, 2564) เป็นบทบาทหน้าที่ของภาคส่วนการศึกษา เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ ผู้เขียนมีข้อเสนอในการจัดการศึกษาซึ่ง มีบทบาทสำคัญและเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) บรรลุผลต้องมีการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปฏิรูปโครงสร้างรูปแบบการบริหารจัดการให้กระชับลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ให้องค์กรปฏิบัติมีอำนาจตัดสินใจและดำเนินการปฏิบัติได้ทันที ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารให้เป็นสำนักงานดิจิทัล ปรับระบบการบริหารให้หน่วยปฏิบัติ ปฏิบัติงานให้ตรงกับภาระงาน ตามบทบาทหน้าที่ เช่น หน่วยงานที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาระงานแต่กลับมีอำนาจสั่งการ เป็นต้น ก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานและเกิดความล่าช้ากระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการโดยสมบูรณ์แบบและปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่ล้าสมัย ให้ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง

2. ปฏิรูปหลักสูตร ด้านหลักสูตรซึ่งเป็นมวลประสบการณ์และเนื้อหาสาระที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Outcome Base Education) โดยยึดผลสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก โดยออกแบบอยู่บนพื้นฐานของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะบรรลุเมื่อผู้เรียน

สำเร็จหลักสูตรการศึกษา (อัญชลี ไสยวรรณ, 2565) อีกทั้งหลักสูตรที่จัดขึ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ต้องตอบสนองต่อการมีงานทำ หรือวิชาชีพในแต่ละสาขา และเป็นไปตามกรอบมาตรฐาน ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านคุณลักษณะของบุคคล หลักสูตรต้องมีลักษณะยืดหยุ่น เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงสำหรับโลกในอนาคต

3. ปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู ในด้านการผลิตและพัฒนาครูสถาบันผลิตและพัฒนาครู ต้องมุ่งผลิตครูยุคใหม่ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู ความเป็นนวัตกรรมที่มุ่งคิดค้นนวัตกรรม มีความคิดเชิงรุก ก้าวหน้า เป็นครูในยุคดิจิทัล ที่สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นนวัตกร รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีภูมิปัญญา และภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลกที่ไม่หยุดนิ่งให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในโลกอนาคตได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความก้าวหน้าและมั่นคงในวิชาชีพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ครูและบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร (ธีรพล หาญสุด และคณะ, 2565)

4. ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนหรือจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ควรต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกให้สอดคล้องกับแนวทางของการพัฒนาประเทศสู่ประเทศไทย 4.0 ครูผู้สอนควรดัดแปลงให้การเรียนรู้จะได้มีเวลาในการเรียนรู้ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมพัฒนาการตามวัยส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่อยากเรียนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงด้วย การฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมการเรียนรู้ในการสร้างความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

5. ปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรมีการพัฒนากลยุทธ์และเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ทราบที่ผู้เรียนแสดงผลงานออกมาการวัดสมรรถนะ ที่เกิดจากการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และคุณลักษณะของบุคคล ควรยกเลิกการสอบวัดมาตรฐานระดับสากล (N-T) และ O-NET แต่ควรมีการวัดผลเชิงประจักษ์จากพฤติกรรมหรือผลงานที่

ผู้เรียนแสดงออกมาหลักจากการเรียนรู้แล้ว การสอบวัดความรู้ระดับชาติ N-T และ O-NET จะก่อให้เกิดภาวะหยุดชะงักต่อการพัฒนาการของผู้เรียนและการพัฒนาของประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน

6. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้คนไทยเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จะส่งผลต่อการพัฒนาในภาพรวมของสังคม ดังนั้นการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้เปิดกว้าง เสริมสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงความรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรมีการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆคือการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการผลิตครู ปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนการสอน ปฏิรูปการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สรุป

การศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตลาดงานและการพัฒนาประเทศ สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ การยอมรับ และพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย 1) การขับเคลื่อนการพัฒนา ตามนโยบาย แผนการศึกษาและความต้องการของสังคม 2) ดำเนินการจัดการศึกษาตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานองค์กร โดยยึดหลักคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัย 3) การใช้

เทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา
4) ใช้กลไกการดำเนินการทั้งของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชนและสื่อมวลชนอย่าง
บูรณาการ และ 5) ปรับปรุงระบบบริหารจัดการ พัฒนาสู่การปฏิบัติ ที่มีความเชื่อมโยงกันใน
ทุกระดับและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นได้ว่าการศึกษเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การผลักดันและขับเคลื่อนการ
พัฒนาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพราะการที่จะพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย
ดังกล่าว ต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็กำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่ง
การที่จะสามารถทรัพยากรที่สำคัญต้องใช้การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการผลิต กำลัง แรงงาน
ให้มีศักยภาพสร้างมั่งคั่งสร้างความเจริญเติบโตก้าวหน้า ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้าน
สิ่งแวดล้อม ดังนั้นการศึกษาจึงควรต้องมีการปฏิรูปในทุกด้าน คือ 1) การปฏิรูปโครงสร้างและ
รูปแบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 2) การปฏิรูปหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความ
ต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และความต้องการของผู้เรียน 3) ปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครูให้
สอดคล้องและความต้องการของโลกยุคใหม่มีจิตวิญญาณครู 4) การปฏิรูปกระบวนการเรียน
การสอนโดยการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก
สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศสู่ประเทศไทย 4.0 5) ปฏิรูปการจัดและประเมินผล
ผู้เรียนให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
และ 6) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการที่จะทำให้เกิด
การเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ตามความต้องการของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร วันละ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2564).การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนา
อย่างยั่งยืนของประเทศไทย. วารสาร มจร.มาฬศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์, 7(3), 56–
66.
- โชติกานต์ ใจบุญ และจริยา วาณิชวิริยะ. (2565). การศึกษาสถานการณ์ที่บัณฑิตจะต้องเจอใน

การทำงานในแต่ละตำแหน่งอาชีพ และทักษะภาษาจีนของผู้มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 9(1), 47–58.

ญดาภัก กิจทวี. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการสะเต็มศึกษาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งเสริมการคิดตามแนวสะเต็มศึกษาและการประยุกต์ใช้เพื่อการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 8(1), 34–44.

ธีรพล หาญสุด, กุลภัสสรณ์ เทพทอง, จิราภรณ์ จันทรหอม และเอกรินทร์ สังทอง. (2565). ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 9(2), 51–62.

มูลนิธิเด็กโสสะ แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. (ม.ป.ป.). องค์การ SOS สากลกับเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ. <https://www.un.or.th/globals/th/the-goals/>,

วันเพ็ญ ฤทธิการ และชัยนต์ เพาพาน. (2566). แนวทางการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 10(1), 110–121.

วสันต์ เต็งกวน และกิตติขย สุธาสิโนบล. (2564). มุมมองการศึกษาไทยทำอะไรให้ไปสู่ความสำเร็จ. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 8(2), 1–13.

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2565). ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (2564). SDGs คืออะไรมารู้จัก 5 เป้าหมายแรกจากมิติสังคม. เอกสารอิเล็กทรอนิกส์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2564 – 2567). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สยาม อรุณศรีมรกต และยงยุทธ วัชรตุลย์. (2559). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติเพื่อโลกอนาคต. วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย, 11(3), 1–7.
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2565). การพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.